

Je leert het op het vmbo!

Over leerwegen, sectoren, profielvakken en
keuzevakken in het vmbo. Maar ook over
alle mogelijkheden binnen het profielvak
Bouwen, Wonen en Interieur.

surf naar www.bouwenwoneninterieur.nl

**Bouwen
Wonen
Interieur**

vmbo

Wat is het vmbo?

Kiezen voor een leerweg, sector, profiel- en keuzevakken. Gelijk leren voor een beroep of een bredere opleiding? Wat is het verschil tussen mavo en vmbo? En hoe is de doorstroom naar het mbo? In deze brochure leggen we dat allemaal uit. Voor jongeren, maar ook voor hun ouders of verzorgers. Te beginnen met algemene informatie over het vmbo. En in het tweede deel van deze brochure meer informatie over het profielvak Bouwen, Wonen en Interieur. Wat doe je daar in het derde en vierde leerjaar? En welke mogelijkheden heb je daarna?

Het vmbo is het voorbereidend middelbaar beroeps- onderwijs. Ongeveer de helft van de leerlingen in het voortgezet onderwijs zit op het vmbo. De andere helft op praktijkonderwijs, havo of vwo. Na het vmbo gaat ongeveer 80% door naar het middelbaar beroeps- onderwijs (mbo) en 15 - 20% naar havo.

Het vmbo duurt vier jaar en bestaat sinds 1999. De eerste twee jaar, de onderbouw, zijn basisvorming. Dat bestaat uit algemeen vormende vakken en oriëntatie op beroepen. Op sommige vmbo scholen krijg je in de onderbouw al beroepsgerichte vakken. Op andere vmbo scholen beginnen ze daar pas in

het derde jaar mee. In het derde en vierde leerjaar specialiseer je je in een profielvak. Dit beroepsgerichte vak vul je aan met keuzevakken die bij jou passen. De toetsen en (praktische) opdrachten tellen mee voor het schoolexamen. Je sluit je opleiding op het vmbo af met landelijke eindexamens.

Leerwegen

De eerste keuze op het vmbo is de leerweg. Of eigenlijk maak je die al in groep 8 van de basisschool. Op basis van het advies van de leerkracht en de Cito-toets is een (combinatie van) leerweg(en) gekozen. Bijvoorbeeld Theoretische of Kaderberoeps-

gerichte leerweg. Op het vmbo maak je in het tweede leerjaar een definitieve keuze. De vmbo school helpt daarbij. Merk je dat een andere leerweg beter bij je past? Dan kun je soms overstappen. Overleg dat met de school.

Het vmbo heeft vier leerwegen. Ze verschillen vooral in het aantal uren dat je een praktijkvak hebt. De leerwegen zijn:

Basisberoepsgerichte Leerweg (BB). Als je vooral leert door te doen is dit de juiste leerweg. Dus als je praktisch ingesteld bent. Het examenprogramma bestaat uit vier algemene vakken (zoals Engels en wiskunde) en één beroepsgericht profielvak (bijvoorbeeld Bouwen, Wonen en Interieur). Daarbij ligt de nadruk op het 'maken'. In het derde en vierde leerjaar bestaat de tijd die je les hebt voor ongeveer éénderde deel uit het beroepsgerichte vak.

Kaderberoepsgerichte Leerweg (KB). Deze opleiding kies je als je graag praktisch én theoretisch bezig bent. De naam verwijst naar toekomstige beroepen op kaderniveau (zoals werkvoorbereider, uitvoerder of technisch tekenaar).

Het verschil met BB is dat de opleiding een hoger niveau heeft; de algemene vakken benaderen het niveau van de theoretische leerweg. En ook het niveau van het beroepsgerichte vak is hoger. In het examen ligt de nadruk meer op werkvoorbereiding dan bij BB.

Gemengde Leerweg (GL). Deze opleiding ligt tussen de kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg in. Vooral geschikt als je goed bent in leren, maar toch een beroepsgericht vak wilt. Vijf van de zes vakken zijn theoretisch, het zesde is beroepsgericht. Het aantal uren beroepsgericht is ongeveer de helft van het aantal uren bij KB. GL is een goede mix van theorie en voorbereiding op een beroep, maar wordt niet op alle scholen aangeboden.

Theoretische Leerweg (TL). Opleiding met alleen theoretische vakken. Geschikt als je makkelijk theorie uit boeken leert. En daar nog even mee door wilt gaan. Je doet examen in zes algemene vakken (zoals talen, wiskunde, economie). Alleen voor deze opleiding wordt ook de naam 'mavo' gebruikt. Vmbo TL en mavo is dus precies hetzelfde. Een aantal scholen biedt een variant op TL aan, zoals TL+. Je krijgt dan naast zes theoretische vakken nog een beroepsgericht vak. Vraag aan de school wat het verschil is met TL.

“Toen ik door had wat het verschil was tussen de leerwegen kon ik pas een goede keuze maken”

**Bouwen
Wonen
Interieur**
vmbo

KB of TL?

Twijfel je tussen KB of TL? Lees dan even verder. Vaak wordt namelijk gedacht dat het grootste deel van de leerlingen van vmbo TL/mavo naar het havo gaat. In de praktijk is dat ongeveer 20%. Het grootste deel van de leerlingen KB en TL ziet elkaar weer op het mbo (middelbaar beroeps onderwijs). Zoals de naam al zegt is dat een beroepsopleiding. Kom je van de theoretische leerweg (TL), dan heb je een voorsprong op theorie. Kom je van de kaderberoepsgerichte leerweg (KB), dan heb je een voorsprong op praktijk.

Kijk voor je keuze voor KB of TL dan ook vooral naar hoe je graag leert. Doe je dat liever vanuit de theorie of vanuit de praktijk? Is dat laatste het geval? Dan is de kaderberoepsgerichte leerweg een goed alternatief voor de theoretische leerweg/mavo.

Schematisch overzicht van de leerwegen en doorstroommogelijkheden in het vmbo.

Doorstroom na het vmbo

Iedereen die van het vmbo komt is klaar voor het mbo. Heb je de basisberoepsgerichte leerweg (BB) gevolgd? Dan stroom je in op mbo niveau 2. Met de andere leerwegen kun je instromen op niveau 2, 3 of 4. Dat wordt door het mbo bepaald op ongeveer dezelfde manier als de overgang van basisschool naar vmbo. Met de gemengde of theoretische leerweg kun je naar het havo. Landelijk gaat rond de 20% van de leerlingen GL/ TL naar het havo.

Je bent verplicht tot en met het schooljaar waarin je 16 wordt naar school te gaan. Heb je dan nog geen mbo niveau 2, havo of vwo diploma? Dan moet je doorleren tot je 18e verjaardag.

Op het mbo kun je kiezen of je veel op school wilt zitten of veel wilt werken bij een leerbedrijf. Je kunt kiezen uit:

- 5 dagen naar school en stages (Beroeps Opleidende Leerweg, afgekort tot BOL);
- 1 dag naar school en 4 dagen werken (Beroeps Begeleidende Leerweg, afgekort tot BBL). In de sector Bouwen, Wonen en Interieur krijg je vanaf de start meestal al een salaris.

Na het mbo

In de sector Bouwen, Wonen en Interieur is grote behoefte aan jonge, enthousiaste jongens en meisjes. Daarom kun je snel aan het werk. En ... de salarissen en arbeidsomstandigheden zijn goed.

Vaak wordt gedacht dat je in deze sector altijd vieze handen krijgt. Niet nodig! Bij veel banen werk je op kantoor of de bouwplaats achter een computer. Er zijn veel leuke beroepen, ook voor meisjes. Of je nou creatief bent (meubelontwerper, stoffeerder, 3D-tekenaar), een organisatietalent (projectleider, werkvoorbereider), of goed met mensen kunt omgaan (interieuradviseur, kopersbegeleider).

Sectoren, profielvakken en afdelingen

In de loop van het tweede jaar van het vmbo maak je een keuze voor een profielvak. Er zijn tien profielvakken. Geen enkele beroepsgerichte vmbo school biedt ze allemaal aan. Moet je nog een keuze maken voor een vmbo school? Kijk dan niet alleen welke school dichtbij is of waar je vrienden of vriendinnen naar toe gaan. Maar ook of het profielvak dat jouw interesse heeft in de bovenbouw wel aangeboden wordt.

De tien profielvakken zijn:

- Bouwen, Wonen en Interieur
- Producteren, Installeren en Energie
- Mobiliteit en Transport
- Media, Vormgeving en ICT
- Maritiem en Techniek
- Economie en Ondernemen
- Horeca, Bakkerij en Recreatie
- Zorg en Welzijn
- Dienstverlening en Producten
- Groen

De keuze voor een profielvak hoort bij een richting waarin je kunt gaan werken.

Zowel op het vmbo als de havo kies je in de bovenbouw een profiel. Maar ze sluiten niet op elkaar aan. Niet in naam en niet op inhoud. Wil je na vmbo TL of GL naar het havo, overleg dan met je school over het vakkenpakket.

Bouwen Wonen en Interieur

In dit deel van de brochure staat informatie over het profielvak Bouwen, Wonen en Interieur.

Een enorme brug waar duizenden mensen dagelijks overheen gaan. Een moderne woonwijk. Nieuwe stations in Utrecht en Amsterdam. Allemaal spectaculaire bouwwerken door mensen gemaakt! Door ontwerpers, tekenaars, metselaars, schilders, interieurspecialisten, bouwkundigen, meubelmakers en honderden andere specialisten. En straks ook door jou? Bouwen, Wonen en Interieur is een bedrijfstak met alle ruimte en veel keuzemogelijkheden. En met resultaten om trots op te zijn. De basis- (BB), kaderberoepsgerichte (KB) of gemengde (GL) leerweg van de afdeling Bouwen, Wonen en Interieur leidt je daarvoor op.

Veel kanten op

Bouwen, Wonen en Interieur is een veelzijdige bedrijfstak. Waar anders kun je zo gevarieerd de richting kiezen waarin je gaat werken. Infra (wegen en landschappen), metselen, meubelma-ken, bouwen van winkelinterieurs of mooie stands op een beurs, schilderen of afwerken, timmeren, houtbewerking met machines of in de creatieve hoek met interieuradvies, ontwerpen of sign (belettering) zijn enkele voorbeelden.

Maar ook je werkplek is veelzijdig. Wat denk je bijvoorbeeld van werken op kantoor waar je de planning maakt of een ontwerp, in een hal met computergestuurde machines, op de bouwplaats een gebouw neerzetten of een verbouwing bij mensen thuis. Maar ook een combinatie van deze werkplekken komt veel voor.

Je kunt werken bij een groot of klein bedrijf of als zelfstandig ondernemer. Met Bouwen, Wonen en Interieur kun je werken op de bouw en een gebouw neerzetten waar je trots op mag zijn. Maar allang is Bouwen, Wonen en Interieur niet alleen de bouwplaats of alleen werken met je handen. Dat heb je hierboven wel kunnen lezen.

Programma derde en vierde leerjaar

Bouwen, Wonen en Interieur bestaat, net als elk ander profielvak, uit een verplicht deel (4 modulen) en 4 keuzevakken. Alle leerlingen volgen de vier verplichte modulen van het profielvak. Daaraan besteed je ongeveer de helft van de beschikbare tijd. Het landelijke eindexamen gaat hierover. De vier keuzevakken mag

je zelf kiezen uit het aanbod van de school. Deze worden afgesloten met een schoolexamen.

Elke module of keuzevak heeft een omvang van ongeveer 100 tot 120 lesuren.

De opleiding in het derde en vierde leerjaar op het vmbo vormt één geheel. De school bepaalt de volgorde van de verplichte modulen en de keuzevakken.

De verplichte modulen bij Bouwen, Wonen en Interieur zijn:

- Bouwproces en bouwvoorbereiding
- Bouwen vanaf de fundering
- Hout- en meubelverbindingen
- Design en decoratie

Schematisch overzicht van de sectoren en de profielvakken binnen techniek.

Keuzeprogramma

Naast de vier verplichte modules kies je ook vier keuzevakken. Daarmee kun je je specialiseren of verbreden. De school bepaalt waar je uit mag kiezen. Soms mag je ook een module uit een ander profiel kiezen, zoals boekhouden of kennis maken met elektrische installaties. Met het profielvak Bouwen, Wonen en Interieur zijn er veel keuzemogelijkheden en kun je vele kanten op.

Een paar voorbeelden:

Schilderen. Wil jij de wereld meer kleur geven? Kies dan voor schilderen! Je leert ondergronden te beoordelen, zodat je ze goed en duurzaam kan schilderen. Ook leer je verfspuiten, behangen en glaszetten. Je leert kleuren combineren en met decoratieve technieken werk je het interieur stijlvol af.

Afbouw. Weet je van aanpakken en houd je van echt vakwerk? Dan is de afbouw misschien iets voor jou! Je leert de basistechnieken van het stukadoorsvak, zoals (sier)pleister aanbrenge, vloeren leggen en scheidingswanden plaatsen. Verder leren? Op het mbo leer je de fijne kneepjes van het vak.

Creatieve technieken. Houd je van design en ben je creatief? Dan zijn de creatieve keuzevakken voor jou een goede keuze! Je leert ontwerpen en daarna mag je jouw ontwerp ook echt maken. Je werkt veel met kleuren en met de computer. Je ontwerpt daarmee teksten en decoratieve prints.

Metselen. Wil je meewerken aan mooie bouwprojecten? Bij metselen werk je met bakstenen, gasbeton en kalkzandsteen. Je leert ook om te lijmen, voegen en het stellen en isoleren van muren. Na de opleiding kun je werken in de nieuwbouw of in de restauratie van oude panden.

Daken. Geen last van hoogtevrees? Maak dan kennis met de constructieve kant van dakbedekkingen met verschillende materialen. Je leert om daken te isoleren, veilig te werken op hoogte, een randafwerking te maken en de basistechnieken van verschillende soorten dakbedekking. Soms zelfs van natuurlijke materialen zoals sedum en mos.

Timmeren. Hou je van afwisseling? Leer dan de veelzijdigheid van timmerwerkzaamheden die nodig zijn om een gebouw neer te zetten. Het werk voorbereiden en ontwerpen, het uitzetten van een gebouw. Je leert profielen en kozijnen stellen, isoleren, beton bekistingen maken. In de keuzedelen kies je uit verschillende onderwerpen zoals, daken en kapconstructies, constructieve aansluitingen, vloeren maken, kozijnen en gevel openingen.

Meubelmaken & Interieurbouw.

Ben je creatief en hou je van vakmanschap? Kies meubelmaken en leer meubels maken vanaf de tekening tot en met het eindproduct. Vaak is dit seriewerk. Voor het interieur van restaurants, winkels of (luxe) schepen leer je hoe je de betimmering en meubels maakt. Dit is meestal maatwerk.

Werkplaatstimmeren. Kun jij kiezen uit het industrieel bouwen met hout: machinaal houtbewerken of montage? Bij machinaal hout bewerken werk je met (grote) machines die meestal door computers worden aangestuurd. Je maakt de onderdelen van bijvoorbeeld kozijnen, daken en trappen. In de montage zet je alle onderdelen in elkaar. Je monteert bijvoorbeeld dorpels voor een deur of je zet een dakkapel in elkaar.

Infra. Zonder infra geen water, gas of internet! In de keuzedelen 'terreinafwerking' en 'bouwrijp en woonrijp maken' leer je over de infrastructuur, zowel onder als boven de grond. Leidingen aanleggen, hoogteverschillen meten of kolken stellen en aansluiten. Of je maakt de omgeving fijner bij het aanleggen van bestrating, een mooie brug of een verkeersplein.

Volg je de kaderberoepsgerichte leerweg? Dan leer je ook 'kader'-vaardigheden zoals CAD-tekenen, een planning maken en het werk voorbereiden.

Eindexamen

In het vierde jaar doe je examen in vijf vakken. Of eigenlijk in zes, want het beroepsgerichte vak telt dubbel. Daarnaast doe je examen in Nederlands, Engels, wiskunde en nask1 (natuur- en scheikunde). Het cijfer op je eindlijst is een combinatie van de cijfers voor de schoolexamens en het landelijk eindexamen. Maar let op: je mag alleen meedoen met het eindexamen als je een voldoende hebt voor de andere vakken, (maatschappijleer, kunstvakken en lichamelijke opvoeding). Het is mogelijk vrijwillig een zevende vak te kiezen.

Stage

De stage is op veel scholen een onderdeel van het beroepsgerichte programma. De stage loop je bij een bedrijf dat past bij je opleiding. Scholen vullen de stage verschillend in. Bijvoorbeeld twee weken achter elkaar of een vaste dag gedurende een aantal weken. Een school kan kiezen of je stage loopt in het derde en / of vierde leerjaar.

Mbo Bouwen, Wonen en Interieur

Na je opleiding in Bouwen, Wonen en Interieur stroom je door naar het mbo. Daar specialiseer je je verder in je vak. Dat kun je grotendeels op school doen of grotendeels bij een bedrijf. Bij dat laatste krijg je vaak te maken met een opleidingsbedrijf (vroeger samenwerkingsverband genoemd). Daarin werken bedrijven samen om je een opleiding aan te bieden met veel praktische ervaring.

Ook op het mbo wordt theorie en praktijk gecombineerd. Een belangrijk verschil met het vmbo is dat je zelfstandiger moet werken en dat je gericht een vak leert. Uiteraard word je daarbij wel begeleid door een praktijkopleider of leermeester.

Met je diploma van de basisberoepsgerichte leerweg stroom je door naar mbo niveau 2. Dat is een tweejarige opleiding. Je kunt daarna eventueel verder naar niveau 3 en zelfs niveau 4. Met de andere leerwegen stroom je in op niveau 2, 3 of 4. Dat wordt door het mbo bepaald.

De uitstroomrichting op het vmbo is minder van belang voor toelating op het mbo dan je motivatie. Dus ook met een vmbo profiel Economie en ondernemen kun je op het mbo beginnen in een technische richting. Uiteraard heb je wel een voorsprong met een passende vmbo opleiding.

Een aantal vmbo scholen bieden na de onderbouw een doorlopende beroepsopleiding aan. Dan worden het derde en vierde leerjaar van het vmbo en de mbo opleiding achter elkaar aangeboden. Een doorlopende opleiding op dezelfde school met dezelfde leerkrachten dus. Deze opleidingen kom je onder andere tegen onder de naam Vakmanschapsroute.

**Bouwen
Wonen
Interieur**
vmbo

Meer info

In de sector Bouwen, Wonen en Interieur zijn heel veel uiteenlopende beroepen (en bijbehorende opleidingen). Voor een overzicht van deze beroepen en opleidingen kijk op www.bouwenwoneninterieur.nl

Bouwen
Wonen
Interieur

vmbo

8783-09-10